

ریل‌گذاری دیپلماسی هسته‌ای با سفر «رافائل گروسی» به ایران

حضور «گروسی» در ایران فرصتی را برای این مهم فراهم می‌کند تا دو طرف دغدغه‌های خود پیرامون موضوع بازرسان آژانس را با یکدیگر در میان بگذارند.

به گزارش گروه سیاست خارجی ایرنا؛ برگزاری اولین کنفرانس بین‌المللی علوم و فنون هسته‌ای در شهر اصفهان همزمان با سفر «رافائل گروسی»، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران در روزهای ۱۷ و ۱۸ اردیبهشت ماه و همچنین دیدار وی با مقامات کشورمان در تهران از جمله تحولات مهم در روند فعالیت‌های هسته‌ای کشور است که محل بروز دیپلماسی هدفمند دولت سیزدهم قرار گرفته است؛ امری که نشان می‌دهد ایران توانسته دیپلماسی هسته‌ای خود با آژانس را همپای سیاست خارجی منطقه ای پیش براند.

قضاوتی که شاید به میزان قابل توجهی حاصل این اتفاق باشد که در طول ماه‌های پس از آغاز نبرد «طوفان الاقصی»، اخبار حوزه دیپلماسی هسته‌ای زیر سایه خبرهای مربوط به اوج گیری تنش سیاسی و نظامی تهران و تل آویو قرار داشته و برای بازتاب در رسانه‌های جهان، کمتر فرصت یافته است. این امر امکانی را برای شماری از محافل غربی-صهیونیستی فراهم کرد تا در ادعایی واهی از کوتاه شدن زمان گریز هسته‌ای ایران سخن بگویند و مدیر کل آژانس را برای پیگیری این اتهام بدون سند، تحت فشار مضاعف قرار دهند. چنانکه آخرین نشست شورای حکام آژانس در اسفندماه سال گذشته به محملی برای تکرار ادعاهای پرشمار علیه ایران تبدیل شد و «گروسی» انتقاداتی را پیرامون چندین مساله اختلافی از حل و فصل نشدن موضوع ۲ مکان ادعایی گرفته تا مجوز بازرسان و ممنوعیت های دوربین های آژانس متوجه تهران کرد.

همکاری بر اساس بیانیه سال ۱۴۰۱

با این وجود، نگاهی به رویکرد مقام‌های ایرانی پیش و پس از تندتر شدن مواضع آژانس، قضاوت درباره سیاست مسالمت‌آمیز تهران در تعامل با مقام‌های این نهاد بین‌المللی را در بوته آزمون می‌گذارد. این مهم را محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی چند روز پیش مورد توجه قرار داد و سفر قریبالوقوع مدیر کل آژانس به ایران را فرصتی

برای ابهام زدایی از موارد مطروحه پیرامون مسائل اختلافی ایران و آژانس خواند و در عین حال مبنای همکاری جاری دو طرف را همچنان از بیانه سال ۱۴۰۱ متاثر دانست.

این بیانه که «گروسی» چندی پیش، اجرای مفاد آن را مورد تردید قرار داد، در پی سفر او در اسفندماه سال ۱۴۰۱ به تهران منتشر شد که بر مبنای آن، ایران و آژانس ذیل موافقتنامه جامع پادمانی، روند حل و فصل مسائل اختلافی مربوط به ۴ مکان ادعایی شامل سایت «جابر ابن حیان کرج»، «مریوان»، ورامین (تورقوزآباد) و سایت «شیان» و همچنین نحوه راستی‌آزمایی آژانس بر اساس ملاحظات جاری را در قالب یک نقشه راه ترسیم کردند.

این در حالی بود که کمی پیش از صدور این بیانه، پرونده اختلاف بر سر سایت «جابر ابن حیان کرج» در ایستگاه آخر قرار گرفته بود و کمتر از ۳ ماه بعد از این بیانه یعنی در خرداد ماه سال ۱۴۰۲ نیز پرونده سایت «مریوان» بسته شد تا شمار موضوعات بر سر مکان‌های مورد ادعا از ۴ پرونده به ۲ پرونده ادعایی مرتبط با کشف ذرات اورانیوم غنی‌شده در «تورقوزآباد» و «ورامین» کاهش پیدا کند.

حل چالش موضوع بازرسان

حضور «گروسی» در ایران همچنین فرصتی را برای این مهم فراهم می‌کند تا دو طرف دغدغه‌های خود پیرامون موضوع بازرسان آژانس را با یکدیگر در میان بگذارند. مدیر کل در حالی روی خود را از تصمیم سال گذشته ایران مبنی بر عدم صدور مجوز به چند بازرس اروپایی آژانس برگردانده و آن را منافی روند راستی‌آزمایی آژانس می‌خواند که از مجموع ۴۰۰ بازرس آژانس، حدود ۱۲۰ بازرس در چارچوب موافقتنامه جامع پادمانی برای بازرسی و راستی‌آزمایی فعالیت‌های هسته‌ای به کار گرفته شده‌اند و با کمترین ممانعتی از سوی سازمان انرژی اتمی جهت فعالیت‌های راستی‌آزمایی خود مواجه نیستند. از این رو فعالیت حدود یک سوم کل تعداد بازرس‌های آژانس در ایران نمی‌تواند مغایرتی با کارکرد این نهاد نظارتی در بررسی فعالیت‌های صنعت هسته‌ای کشور داشته باشد.

خنثی سازی سیاست هدفمند تبلیغاتی

بنا بر این در چنین شرایطی که محافل غربی- اسرائیلی سیاست تبلیغاتی هدفمندی را برای تدارک یک جنگ دیپلماتیک فرسایشی میان تهران و وین در پیش گرفته‌اند، گفت‌وگوی چهره به چهره مقام‌های ایران و

آژانس و برگزاری کنفرانس بین المللی اصفهان می تواند، به یکی از مجموعه فاکتورهای موثر در پیشبرد تعامل سازنده تهران و آژانس و پذیرش خواستها و خط قرمزهای ایران در جریان این همکاری تبدیل شود و حتی مذاکرات رفع تحریمها را نیز متاثر از خود سازد؛ امری که در ادامه نشان از این واقعیت دارد که جمهوری اسلامی ایران اجرای راهبرد صلح آمیز هسته‌ای خود را صرفاً با هدف تحقق نیازهای ملی و با تکیه بر قوانین و استانداردهای آژانس ذیل سرفصل مفهوم پادمان هسته‌ای و موافقتنامه «ان پی تی» پیش می‌راند.